

A koptok ismeretlen világa

A fáraók után - a kopt művészet kincsei Egyiptomból címmel nyit két hónapon át látogatható kiállítást március 18-án, pénteken a Szépművészeti Múzeum. A gyűjtemény Dór-csarnokában megtekinthető tárlat a vendéglátó intézmény és az Iparművészeti Múzeum kopt anyaga mellett mintegy 130 olyan kiemelkedő jelentőségű tárgyat is felvonultat, amely mindmáig jószerével Egyiptomban sem volt látható.

Tutanhamon színarany szarkofágjára vagy a Ramszeszek kincseire ne számítson egyedül az, aki a hétvégétől ellátogat a Szépművészeti Múzeumba. Az a kiállítás, amelyet *Török László* professzor ott rendez, olyasmiről szól ugyanis, ami a tankönyvekből ismert fáraók kora után jó néhány száz

évvél történt. Ez a görög, majd római hódítás utáni, az úgynevezett késő antik korszak: a történet Krisztus után nagyjából háromezredszáz évvel kezdődik, és virágkorra csak a VII. század végén, az arab hódítással ér véget.

Nem csoda persze, hogy már a tárlat címében is magyarázni kell a témát. Az ókori görög, római és bizánci kultúra egybeolvadásából kialakult, keresztény elemeket hordozó művészetet alig két évszázaddal ezelőtt fedezte föl a tudomány, és a kezdeti nagy félreértéseket csak lassú tisztázódás követte. A budapesti tárlatnak nem utolsósorban az a célja, hogy *Török László* kutatásainak legfris-

sebb eredményeit az érdeklődők elé tárja. A korszakon belüli fejlődést, a kopt társadalom belső viszonyait mutatják majd a felvonultatott faragványok, textilek, ikonok, falfestménytöredékek és agyagedények.

S hogy egyáltalán, mi az a kopt? Nos, talán ideje, hogy azt is eláruljuk. A kopt szó a görög aigüptiosz, azaz „egyiptomi” kifejezésből származik. Ez utóbbi szót Nagy Sándor hódítása (Kr. e. 332) után használták az óslavosokra, megkülönböztetendő őket a görögöktől; 641 után aztán az arabok rovidították le a szót ebbe a formába.

N. K. J.